

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

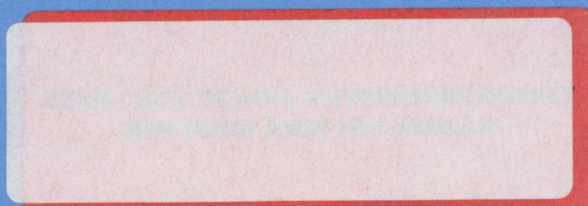
100163 8421

Läroplan för gymnasieskolan

Lgy⁷⁰

Utbildning till skötare i psykiatrisk vård (spécialkurs)

Supplement 76

SKOLÖVERSTYRELSEN 1981

Föreliggande supplement för utbildning till skötare inom
psykiatrisk vård tillämpas från och med läsåret 1981/82.
Se skolöverstyrelsens författningssamling (SÖ-FS) 1981:135.

Läroplan
84a

Lg 70 II

Läroplan för gymnasieskolan

SKOLÖVERSTYRELSEN

Liber UtbildningsFörlaget Stockholm

Supplement 76

Fastställt 1981-06-29

Dnr S 81:1231

Nr S 5 81:3

Utbildning till skötare i
psykiatrisk vård
(specialkurs)

Liber UtbildningsFörlaget
162 89 STOCKHOLM

Separata exemplar kan beställas genom
Liber distribution
Läromedelsorder
162 89 STOCKHOLM

I förlagets distribution ingår supplementet
även i de abonnemang som omfattar tryckta
läroplanssupplement för landstings-
kommunala specialkurser och högre special-
kurser. Abonnemang kan tecknas hos
Liber distribution
Prenumerationsorder
162 89 STOCKHOLM

Förord

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 70) består av en allmän del (del I), som är gemensam för samtliga linjer, samt av supplement (del II) för skilda linjer och specialkurser.

Den allmänna delen (del I) innehåller av Kungl Maj:t fastställda mål och riktlinjer för gymnasieskolan, tim- och kursplaner (mål och huvudmoment i enskilda ämnen) för gymnasieskolans linjer samt av SÖ utfärdade allmänna anvisningar för gymnasieskolans verksamhet.

Supplementdelen (del II) återger tim- och kursplaner (mål och huvudmoment) fogar till dessa i förekommande fall delmoment och årskursfördelningar samt ger allmänna riktlinjer för undervisningens bedrivande i de olika ämnena.

Föreliggande supplement för utbildning till skötare inom psykiatrisk vård tillämpas från och med läsåret 1981/82. Se skolöverstyrelsens författningssamling (SÖ-FS) 1981:135.

SÖ avser att efterhand revidera och komplettera supplementen med hänsyn till erfarenheterna vid läroplanens tillämpning. Det är därför angeläget att sådana erfarenheter på lämpligt sätt meddelas SÖ.

Stockholm den 29 juni 1981

Skolöverstyrelsen

© 1981 Skolöverstyrelsen och
Liber UtbildningsFörlaget

ISBN 91-40-70693-1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LiberTryck Stockholm 1981

GÖTEBORGS
UNIVERSITETS
BOK- OCH
BIBLIOTEK

LÄROPLAN FÖR GYMNASIESKOLAN, Lgy 1 (26)
Supplement Sp 1:3
Fastställt 1:3
1981-06-29 Doc 81:1231

UTBILDNING TILL SKÖTARE I PSYKIATRISK VÅRD
(specialkurs)

Nordisk yrkesklassificering 043.10

Studievägskod 63300 1258 1/2

Ansökningskod 15229

Kurslängd: tre terminer

Klasstorlek: högst 30 alternativt högst 16 elever

I läroplanen för gymnasieskolan anges mål och riktlinjer för skolans arbete (fastställda av Kungl Maj:t). Vidare meddelas där allmänna anvisningar för skolans verksamhet (fastställda av SÖ).

Timplan och kursplaner för utbildning
till skötare inom psykiatrisk vård

ALLMÄNT UTBILDNINGSMÅL

Utbildningen syftar till att eleven skall skaffa sig

beredskap för att känna ansvar och ta initiativ till
förändring och utveckling inom yrkesområdet

kunskaper om sin kommande yrkesroll för att åstadkomma
en fungerande terapeutisk miljö

kunskaper omfattande det psykosociala förhållnings-
sättets betydelse i relation till patient och omgivning

kunskaper för medverkan och samarbete inom förebyggande
hälsovård, omvårdnads-, behandlings- och rehabiliterings-
arbete inom olika verksamhetsformer inom psykiatrisk och
medicinsk vård

kunskaper och förståelse för yrkesfrågor, sekretess,
säkerhets- och ansvarsfrågor

SÄRSKILDA BEHÖRIGHETSKRAV

Behörig att vinna inträde är den som fyllt 19 år under
det kalenderår utbildningen börjar

Se aktuella bestämmelser för intagning av elever i
gymnasieskolan, utfärdade av SÖ

ALLMÄNNA SYNPUNKTER

Utbildningen bör utformas till en funktionellt uppbyggd studiegång. För att uppnå en helhetssyn i utbildningen kan de på timplanen förekommande ämnena sammanföras enligt arbetsområdesprincipen. Genom att undervisningen planeras och genomförs i arbetsområden finns stora möjligheter till samverkan mellan ämnen och moment. Ett annat sätt att bättre uppnå en integrering mellan psykiatriska, somatiska och sociala ämnesområden, är att ämnena indelas i block. Varierande arbetsformer bör tillämpas samt integreringsprinciper.

Mål och huvudmoment för ämnena ger översikt och orientering om de olika ämnenas omfattning. Utifrån utbildningsmål och ämnesmål planeras i samverkan med eleverna innehåll och arbetsformer för undervisningen. Tyngdpunkten i undervisningen skall dock ligga inom psykiatri och psykiatrisk vård.

Elevernas tidigare utbildning och erfarenhet bör ligga till grund för planeringen och genomförandet av undervisningen. Planeringsarbetet med utgångspunkt från utbildningsmålet bör ske kontinuerligt under hela utbildningstiden, liksom en fortlöpande utvärdering av elevernas kunskaper.

Det obligatoriska tillvalsämnet disponeras efter elevernas behov och intresse. Syftet med tillvalsämnet är, att eleverna skall få vidareutveckla sig.

Undervisningen kan i stor utsträckning bedrivas så att problemlösning som arbetsprincip tillämpas och genom att eleverna i stor utsträckning samverkar i grupper. Gruppmetodik ger vidgade möjligheter för alla elever att aktivt delta i undervisningen och på ett naturligt sätt få ökad kännedom om sig själva och sina relationer till andra. Varierande arbetsmetoder t ex enskilda studier, seminarieövningar, temadagar och studiebesök/fältstudier m m bör förekomma i undervisningen. Genom ett dynamiskt arbetssätt - lärarna som resurspersoner, eleverna aktivt deltagande i utformningen av undervisningen - uppnås bl a en ökad förmåga att iakta sig själv och den omgivande miljön, eget ställningstagande och ett konstruktivt handlande.

I undervisningen bör eleverna stimuleras till att ta del av utvecklingstendenser och aktuell forskning inom yrkesområdet.

Den tidsmässiga planeringen av praktikavsnitten får ske efter lokala förhållanden. Varje praktikavsnitt bör dock ha en sådan omfattning att utbildningen blir meningsfull för eleven och bör stå i relation till utbildningsmålet samt målen för praktikämnet.

I vårdpraktiken bör ingå praktik inom social service, somatisk långtidssjukvård alternativt vårdavdelning av medicinsk och kirurgisk karaktär med sammanlagt ca 10 veckor med möjlighet till studiebesök/fältstudier t ex inom aktuella områden. Tyngdpunkten bör ligga på omvårdnad av patient.

Ca 14 veckors praktik förläggs till psykiatriska verksamhetsområden med möjlighet till studiebesök/fältstudier inom t ex omsorger om psykiskt utvecklingsstörda. Praktiken bör även omfatta öppen psykiatrisk vård, akut- och långtidssjukvård. Om möjligt bör eleverna även delta i samtalsgrupper.

Arten av verksamhet bestäms utifrån lokala förutsättningar

TIMPLAN

Ämne	Totalt antal elevtimmar	Totalt antal lärartimmar vid lägst 17 elever
Svenska ¹⁾	80	100
Arbetslivsorientering ¹⁾	60	60
Psykologi	130	168
Barn- och ungdomskunskap ¹⁾	40	40
Socialmedicin	80	80
Social servicekunskap	50	50
Anatomi och fysiologi	70	70
Mikrobiologi och hygien	50	70
Sjukdomslära	90	90
Farmakologi	60	60
Matematik	50	50
Vårdkunskap	500	855
Vårdpraktik ²⁾	820 - 900	
Gymnastik ¹⁾	30	30
Timmar till förfogande	30	30
<u>Obligatoriskt tillval</u>		
Engelska	} 1) 3)	80
Bild och form		
Hemspråk		
Summa	2 220 - 2 300	1 833

1) Betyg ges ej i ämnet

2) Undervisningen i vårdpraktik bedrivs som inbyggd utbildning.
Betyg ges enligt skalan Godkänd - Underkänd

För skötare i psykiatrisk vård med sammanlagt minst ett års yrkeserfarenhet från nedan nämnda områden avgörs praktikens längd inom huvudmomentet Psykiatriska verksamhetsområden av rektor. Yrkeserfarenheten skall avse vårdarbete

- inom psykiatrisk vård eller
- inom omsorger om psykiskt utvecklingsstörda eller
- vid rättspsykiatrisk klinik

Av den sammanlagda tiden skall dock minst 6 månader ha utgjort vårdarbete inom psykiatrisk vård

3) Inom ramen för totalt 80 timmar skall elev välja ett av dessa ämnen

SVENSKA

Mål

Eleverna skall genom undervisningen i svenska

utveckla förmågan att med lyhördhet, omdöme och säkerhet använda språket i tal och skrift med tanke på yrkesområdets behov

få kunskaper om språkets betydelse för relationer mellan människor, särskilt i vårdsituationer

genom studiet av några litterära texter få insikt i hur skönlitteraturen kan ge kunskaper om människors känslor och tankar, värderingar och attityder i skiftande miljöer och under olika villkor

Huvudmoment

Skriftlig och muntlig framställning

Språkfunktioner och språkbruk

Litteraturläsning

ARBETSLIVSORIENTERING

Mål

Eleven skall genom undervisningen i arbetslivsorientering skaffa sig

information om utbildningens mål och innehåll, studievägar och fortbildningsmöjligheter

kunskaper för att kunna analysera den kommande yrkesrollen
orientering om samhällsekonomiska frågor

kunskaper om grundläggande arbetsnormer och arbetsetik: ansvarsfrågor, rättigheter och skyldigheter

kunskaper om arbetsmiljöfrågor

kunskaper om aktuell lagstiftning

kunskaper om förhållandena på arbetsmarknaden samt om arbetsmarknadsfrågor

Huvudmoment

Studie- och yrkesorientering

Yrkesroll

Samarbetsfrågor, invandrarfrågor

Samhällsekonomiska frågor

Grundläggande rättsnormer, arbetsetik

Anställningsvillkor

Arbetsmiljö, arbetsplatsens skyddsfrågor

Aktuell lagstiftning

Arbetsmarknadsfrågor

Parterna på arbetsmarknaden

PSYKOLOGI

Mål

Eleven skall genom undervisningen i psykologi skaffa sig

orientering om psykologiska huvudriktningars grundläggande teorier, metoder och människosyn

kunskaper om individens identitet, utveckling, roller och behov under olika perioder i livet

insikter om sig själv, värderingar, attityder samt eget förhållnings- och handlingsätt gentemot andra

insikter om individens upplevelser och beteenden i olika grupper, gruppstrukturer och grupprocesser

insikter om samspel och relationer liksom förståelse för problem som kan uppstå såväl inom individen som i förhållandet till andra människor

insikter i hur man analyserar och bearbetar konflikter samt kännedom om olika typer av kriser och psykiska störningar

kännedom om principer för samtals- och intervjumetodik samt utveckla förmågan att samtala med människor utifrån skilda förutsättningar

Huvudmoment

Huvudriktningar inom psykologi

Individens identitet, utveckling, roller och behov

Utvecklingspsykologi

Gruppsykologi

Självkänedom - Inlevelse och förståelse för andra

Konflikter - Kriser - Psykiska störningar

Samtals- och intervjumetodik

BARN- OCH UNGDOMSKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i barn- och ungdomskunskap skaffa sig

kunskaper om barns och ungdomars utveckling och i samband därmed uppmärksamma de vuxnas roll

kunskaper om samhällets omsorgsinsatser för barn och ungdomar och därvid uppmärksamma åtgärder för barnfamiljer med behov av särskilt stöd samt betydelsen av samarbete mellan olika institutioner

Huvudmoment

Utveckling hos barn och ungdomar

Samhällets insatser för barn och ungdomar

SOCIALMEDICIN

Mål

Eleven skall genom undervisningen i socialmedicin skaffa sig

orientering om politisk, ekonomisk och social utveckling i det svenska samhället

kunskaper om allmänna mål för hälso- och sjukvårdspolitik

kunskaper om samhällets vårdorganisation och vårdformer

information om betydelsen av en ökad internationalisering av samhället samt orientera sig om befolkningsutveckling och befolkningsstruktur i i-land och u-land

kännedom om socialmedicinens uppgifter och verksamhetsformer med särskild vikt vid förebyggande och rehabiliterande åtgärder

kunskaper om aktuella lagar och författningar och deras innehåll

kunskaper om de faktorer i samhälle och miljö som leder till ohälsa och sociala problem

kännedom om hälso- och sjukvårdens uppgifter vid katastrofförhållanden

Huvudmoment

Utvecklingen i det svenska samhället

Allmänna mål för hälso- och sjukvårdspolitik

Samhällets vårdorganisation och vårdformer

Befolkningsutvecklingen, mångkulturella frågor

Medicinsk, social- och yrkesmässig rehabilitering

Aktuella lagar och författningar

Författningar och bestämmelser avseende vårdpersonalens arbete

Olika sociala miljöers påverkan på människor

Katastrofmedicin

SOCIAL SERVICEKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i social servicekunskap skaffa sig

kunskaper om samhällets sociala serviceverksamhet

kunskaper om sociala serviceverksamhetens mål och metoder och dess samverkan med andra verksamhetsområden

kunskaper om åldrandet och de äldre som grupp i samhället

kunskaper om olika handikapp och deras betydelse för den enskilde individen

kännedom om olika orsaker till sociala problem och hur miljö och socioekonomiska förhållanden påverkar människors totala livssituation

Huvudmoment

Socialpolitikens utveckling, mål och metoder, omfattning och administrering

Samverkan social service - primärvård - sjukvård

Fysiska och psykiska åldrandet

Attityder till äldre, handikappade och socialt avvikande

Olika handikappgruppers situation

Aktuella sociala problem

ANATOMI OCH FYSIOLOGI

Mål

Eleven skall genom undervisningen i anatomi och fysiologi skaffa sig

översiktliga kunskaper om människokroppens organ och organsystem samt topografi

kännedom om den psykiska och fysiska hälsans inverkan på organ och organsystem

kunskaper om cellens principiella byggnad, ärftlighetslärans grunder samt vävnaders sammansättning och lokalisering

kunskaper om hudens och slemhinnornas byggnad och funktion samt värmeregulation

kunskaper om nervsystemets struktur och funktion samt större nervers lokalisering

kunskaper om sinnesorganens byggnad och receptivitet

orientering om rörelseapparatens uppgifter, utformning och utveckling samt om större skelettdelar och muskler

kunskaper om fysiologiska processers betydelse för kroppens ämnesomsättning

kännedom om samspelet mellan fysiologiska processer och psykiska reaktioner

kännedom om fortplantningsorganens byggnad och funktion samt om fosterutveckling

kunskaper om näringsämnenas betydelse, deras förekomst i livsmedel och principer för kostens sammansättning för att täcka näringsbehovet i olika åldrar samt vid olika sjukdomstillstånd

Huvudmoment

Översikt över människokroppen

Psykisk och fysisk inverkan på organ och organsystem

Cellen och vävnader. Ärftlighetslära

Hud och slemhinnor

Nervsystemet. Sinnesorganen

Rörelseapparaten

Ämnesomsättningen

Fortplantningen

Näringsfysiologi

MIKROBIOLOGI OCH HYGIEN

Mål

Eleven skall genom undervisningen i mikrobiologi och hygien skaffa sig

kännedom om miljöårdens olika verksamhetsområden och problem i dagens samhälle, lokalt och globalt

insikter om hälsovård, samt lagstiftning som berör omgivningshygien

kunskaper i mikrobiologi och hygien för att i samverkan med andra ansvara för att arbetsmetoder och övriga åtgärder resulterar i förebyggande vård och bekämpande av smittspridning

kunskaper om desinfektion, mekanisk rengöring och sterilisering

Huvudmoment

Omgivningshygien

Hälsovård

Medicinsk mikrobiologi

Klinisk mikrobiologi och vårdhygien

SJUKDOMSLÄRA

Mål

Eleven skall genom undervisningen i sjukdomslära skaffa sig

kunskaper om åtgärder för förebyggande av sjukdomstillstånd

kunskaper om somatiska och psykosomatiska sjukdomstillstånd som är vanliga inom psykiatrin

kunskaper om vanligt förekommande sjukdomstillstånd deras orsak och behandling till grund för personlig omvårdnad och medverkan i vårdplaneringen

kännedom om samhällsproblem som har samband med olika sjukdomstillstånd

kännedom om pågående forsknings- och utvecklingsarbete inom yrkesområdet

Huvudmoment

Medicinska sjukdomstillstånd

Kirurgiska sjukdomstillstånd

Psykiatriska sjukdomstillstånd

Geriatriska sjukdomstillstånd

Geropsykiatriska sjukdomstillstånd

FARMAKOLOGI

Mål

Eleven skall genom undervisningen i farmakologi skaffa sig

känedom om läkemedels ursprung och framställning samt läkemedelsprovning

kunskaper om huvuddragen i gällande läkemedelslagstiftning, speciellt den lagstiftning som gäller läkemedelsförsörjning, och om dess tillämpning i vårdarbetet

kunskaper om de mest frekventa läkemedlens administreringsvägar, verkningsätt samt faktorer som påverkar läkemedelseffekter

kunskaper om grupper av läkemedel och om substansers huvudsakliga effekter och användningsområden samt betydelsen av observationer och rapportering beträffande patienters reaktion på tillförda läkemedel

kunskap om handhavande och administrering av läkemedel för oral, rektal, subkutan och intramuskulär tillförsel, beräkning av doser i samband med samt kunskap om terminologi som används i vårdarbetet

Huvudmoment

Allmän farmakologi

Speciell farmakologi. Psykofarmakologi

Läkemedelslagstiftning och dess tillämpning

Handhavande av läkemedel

Läkemedelsräkning

MATEMATIK

Mål

Eleven skall genom undervisningen i matematik skaffa sig god förmåga att lösa sådana problem av matematisk karaktär som vanligen förekommer vid läkemedelsräkning

säkerhet i numerisk räkning med och utan hjälpmedel

färdigheter i huvudräkning och överslagsräkning

kunskaper om elementära begrepp och metoder i procenträkning samt sannolikhetslära och statistik

Huvudmoment

Numerisk räkning (hela tal, tal i decimalform och bråkform)

Procenträkning

Beskrivande statistik

Problemlösning med hjälp av räknetekniska hjälpmedel

VÅRDKUNSKAP

Mål

Eleven skall genom undervisningen i vårdkunskap skaffa sig

ett synsätt på omvårdnad som tillgodoser den enskilde individens psykiska, fysiska och sociala behov

kunskaper om hur gällande författningar tillämpas i vårdarbetet

träning i att upptäcka, vidmakthålla och utveckla det friska hos individen

förståelse för samhällsstrukturens, miljöns och vårdmiljöns inverkan på människan

kunskaper om hälsobefrämjande åtgärder för att kunna medverka i hälsovårdsarbete och i en med hälsovård samordnad sjukvård

insikter i yrkesrollens möjligheter för att tillvarata och utveckla sin personlighet som behandlingsresurs

insikter om egen förmåga att skapa kommunikation och mellanmänskliga relationer mellan sjuka, anhöriga och vårdpersonal samt möjligheter att påverka vård- och arbetsmiljö

kunskaper om olika principer och metoder för grundläggande vårduppgifter, undersökningar och behandlingar

kunskaper om planering, genomförande och utvärdering av olika vårdåtgärder

kunskaper om hygieniska faktorers betydelse för hälsan och vikten av en god personlig hygien och hygienisk arbetsteknik

kunskaper i vårdplanering för att kunna medverka i en individuellt anpassad vård

kunskaper om vård i samband med olika sjukdomstillstånd och olika vårdprogram med beaktande av patientens medicinska, kirurgiska, psykologiska, psykiska och sociala behov

kunskaper om säkerhetsföreskrifter av olika slag och arbetsställningar

kunskaper avseende introduktion, information och intruktion för att kunna medverka i sådana uppgifter inom olika verksamhetsformer för hälso- och sjukvård

insikter i sexual- och samlevnadsfrågor

Huvudmoment

Allmän hälso- och sjukvård

Psykiatrisk hälso- och sjukvård

Medicinsk hälso- och sjukvård

Kirurgisk hälso- och sjukvård

Geriatrisk och psykogeriatrisk hälso- och sjukvård

Psykologiska aspekter i vårdarbetet

Samarbets- och instruktionsmetodik

VÅRDPRAKTIK

Mål

Eleven skall genom undervisningen i praktik

utveckla sin förmåga att upprätta mellanmännsliga relationer till patient och anhöriga samt medverka till skapandet av en god terapeutisk miljö

utveckla sin förmåga att bemöta varje patient nyanserat och differentierat

utveckla sin förmåga att fungera som aktiv medlem i arbetslaget med iakttagande av samspel och relationer på arbetsplatsen

utveckla förmågan att iaktta och analysera sociala förhållanden på arbetsplatsen och förvärva insikt om yrkes- och arbetsförhållandenas utveckling och föränderlighet

skaffa sig färdighet att utföra grundläggande service- och omvårdnadsuppgifter med utgångspunkt från enskilda individers och grupperns växlande behov

skaffa sig kunnskap i utförande av olika vårdmoment på sådant sätt att patienten aktiveras och att patientens trygghets-, säkerhets-, integritets- och vårdbehov beaktas

skaffa sig kunnskap i att utföra arbetsuppgifter i samband med undersökningar, behandlingar och administrering av läkemedel samt i anslutning därtill rapportera iakttagelser av patientens psykiska och fysiska tillstånd

medverka i patientens omvårdnad, behandling och rehabilitering

medverka tillsammans med patienter i arbetsterapi, socioterapi och social medicinsk verksamhet

skaffa sig kunnskap i utförande av ADL-träning med patienter

förbereda sig för medverkan i introduktion, information och instruktion på arbetsplatsen

öva sig i att verbalisera sina tankar, känslor och reaktioner som berör förhållanden elev-patient-personal-behandling och omgivning

Huvudmoment

Psykiatriska verksamhetsområden i

- öppen vård

- akutsjukvård

- långtidssjukvård

med t ex möjlighet till studiebesök/fältstudier inom omsorger för psykiskt utvecklingsstörda

Långtidssjukvård alternativt Vårdavdelning av

medicinsk och kirurgisk karaktär med t ex möjlighet till studiebesök/fältstudier inom aktuella områden

Social service

GYMNASTIK

Mål

Eleven skall genom undervisningen i gymnastik

skaffa sig kännedom om olika former av motion och fysiska aktiviteter

skaffa sig ökade kunskaper om betydelsen av regelbunden fysisk aktivitet för hälsa och välbefinnande

lära sig avspänningsövningar

skaffa sig kunskap om arbetsfysiologiska problem och grundläggande rörelseprinciper samt kunna tillämpa dessa i arbetslivet

Huvudmoment

Motionsaktiviteter, idrott och friluftsliv

Rytm och rörelse

Arbets teknik

Ergonomi

ENGELSKA

Mål

Eleverna skall genom studierna utöka sin förmåga att förstå och göra sig förstådda på engelska

samt förvärva en viss kännedom om samhällsförhållanden och kultur i de länder där språket talas

studierna syftar till att främja förståelsen för människor med annat språk, annan kultur och andra levnadsförhållanden

Huvudmoment

Samtalsövningar

Läsning och avlyssning

Skrivning

Samhälls- och kulturorientering

BILD OCH FORM

Mål

Eleven skall genom undervisningen i bild och form skaffa sig

ökad förmåga att framställa, tolka och kritiskt granska olika typer av bilder

ökade färdigheter i experimentellt bild- och formarbete

ökad förmåga att granska, värdera och gestalta olika miljöer

kännedom om hur barn, ungdomar och vuxna använder bildspråket och hur man påverkas av bilder

förståelse för bildarbetets betydelse för den personliga, sociala och kulturella utvecklingen

orientering om bildterapi

Huvudmoment

Bildkommunikation omfattande framställning och analys av bilder

Miljökunskap

Barns, ungdomars och vuxnas bildspråk

Bildterapi

HEMSPRÅK

Mål

Eleverna skall utveckla sin förmåga att förstå och göra sig förstådda på hemspråket i olika språkliga sammanhang

De skall utöka sina kunskaper om den egna kulturella, sociala, politiska, ekonomiska och religiösa bakgrunden. De skall därvid ges möjlighet att förstärka känslan av samhörighet med sitt ursprung och att bygga upp sin egen identitet

Studierna syftar till att eleverna skall våga och vilja uttrycka sig muntligt och skriftligt i olika sammanhang och vid behov tolka eller översätta i vardagliga situationer

Studierna syftar vidare till att grundlägga en vana att utnyttja olika muntliga källor samt att läsa hemspråket både för information och underhållning

Genom studierna skall eleverna förvärva en sådan inställning till hemspråket att de gärna underhåller och utvecklar sina kunskaper och färdigheter i det

Hemspråksstudierna syftar vidare till att i förekommande fall ge kännedom om utvandringens bakgrund samt att skapa medvetenhet om och engagemang i internationella frågor

De syftar slutligen även till att främja elevernas förståelse för och solidaritet med människor med annan kultur och andra levnadsförhållanden

Huvudmoment

Hörförståelse och muntlig framställning

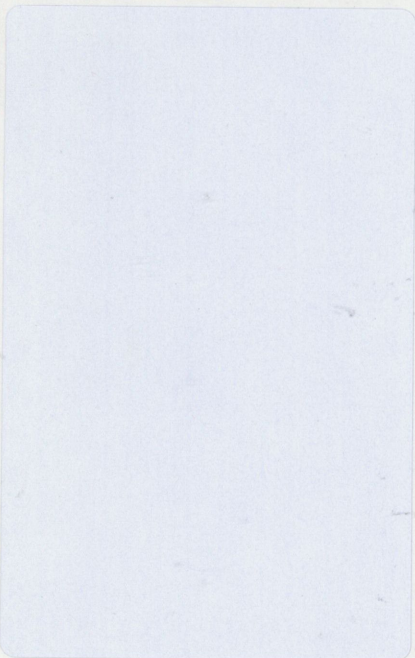
Läsning

Skriftlig framställning

Samhälls- och kulturorientering

GÖTEBORGS
UNIVERSITETSBIOTEK
BIBLIOTEKET I MÖLNDAL

**DENNA BOK TILLHÖR REFERENSBIBLIOTEKET
MEN FINNS ÄVEN FÖR HEMLÅN**

Läroplan för gymnasieskolan

Lgy⁷⁰

Supplement 76